

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4Cdo/118/2023
Identifikačné číslo spisu:	5116214917
Dátum vydania rozhodnutia:	30.10.2024
Meno a priezvisko:	JUDr. Alena Svetlovská
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2024:5116214917.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu B. Z., narodeného XX. B. XXXX, V. Z. XXX, zastúpeného advokátskou kanceláriou Advokátska kancelária JUDr. Milan Chovanec s. r. o., Žilina, Vojtecha Tvrdeho 17, IČO: 36 436 640, proti žalovanej T. Z., narodenej XX. Q. XXXX, V. Z. XXX, zastúpenej advokátom JUDr. Ladislavom Ščurym, Čadca, Mierová 1725, o vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov, vedenom na Okresnom súde Žilina pod sp. zn. 6C/156/2016, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Žiline z 28. marca 2023 sp. zn. 11Co/103/2022, takto

rozhodol:

Rozsudok Krajského súdu v Žiline z 28. marca 2023 sp. zn. 11Co/103/2022 zrušuje a vec vracia odvolaciemu súdu na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Žilina (ďalej „súd prvej inštancie“ alebo „prvoinštančný súd“) rozsudkom z 24. mája 2022 sp. zn. 6C/156/2016 (v poradí druhým po zrušení a vrátení veci Krajským súdom v Žiline č. k. 11Co/36/2021 - 1082 zo 14. decembra 2021) vyporiadal bezpodielové spoluvlastníctvo manželov, ktorých manželstvo bolo uzatvorené dňa 04. septembra 2004 a rozvedené rozsudkom Okresného súdu Žilina sp. zn. 9P/332/2013 zo 16. decembra 2015, tak, že do výlučného vlastníctva žalobcu prikázal stavbu, rodinný dom so súpisným číslom 182, postavený na pozemku parc. č. XXX/XX registra C o výmere 140 m², druh pozemku zastavaná plocha a nádvorie, zapísaný na LV č. XXX vedenom Okresným úradom Kysucké Nové Mesto, okres C. G. M., obec V. Z., katastrálne územie V. Z. (výrok I.), do výlučného vlastníctva žalovanej prikázal motorové vozidlo Škoda Octavia Combi, rok výroby 2000, ECV: C., VIN: E., farba zelená metalíza tmavá (výrok II.), žalobcu určil ako jediného veriteľa pohľadávky z účtu č. XXXXXXXXXXXX/XXXX, vedený Č. U. K., Q.. A., ktorá ku dňu 08. januára 2016 bola vo výške 390,50 eura, pohľadávky z poisťnej zmluvy č. 1170007735 uzatvorenej s Č. O.U., Q.. A. dňa 07. júna 2012, ktorej odkupná hodnota ku dňu 08. januára 2016 predstavovala sumu 134,45 eura a pohľadávky z majetkového účtu č. XXXXXXXXXXXX otvorený dňa 08. apríla 2008 vedený obchodnou spoločnosťou AXA investiční společnost a. s., ktorá ku dňu 08. januára 2016 bola vo výške 564,52 eura (výrok III.), za preberateľa zostatku úveru na základe zmluvy o poskytnutí hypotekárneho úveru zo dňa 11. júla 2011, reg. č. 205870 poskytnutý Č. U. K., Q.. A., ku dňu 08. januára 2016 vo výške 10.512,70 eura určil žalobcu (výrok IV.), žalobcu zaviazal z titulu vyrovnaní vyporiadavacích podielov zaplatiť

žalovanej sumu vo výške 38.638,35 eura a to do troch dní od právoplatnosti rozsudku (výrok V.) a žiadnej zo sporových strán nepriznal nárok na náhradu trov konania (výrok VI.). Súd prvej inštancie na vec aplikoval § 143, § 144, § 148 ods.1, § 149 ods. 1, 3 a 4, § 150 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej ako „OZ“). Súd prvej inštancie uviedol, že po zrušení rozhodnutia odvolacím súdom je v zmysle § 391 ods. 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej ako „CSP“) viazaný právnym názorom odvolacieho súdu, kde z obsahu zrušujúceho rozhodnutia odvolacieho súdu vyplýva, že tento sa s niektorými úvahami a právnymi názormi súdu prvej inštancie v zrušenom rozhodnutí stotožnil a preto súd prvej inštancie sa opätovne vysporiadal len s tými skutočnosťami, ktoré boli vyhodnotené ako nesprávne a ostatné nemal dôvod meniť. Súd prvej inštancie nevyporiadaval hnutelné veci označené v žalobe, nakoľko žalobca vyzvaný na doplnenie žaloby na toto nereagoval a preto súd prvej inštancie uznesením o čiastočnom odmietnutí podania v tejto časti právoplatne rozhodol (č. l. 1117 a nasl.). Ďalej súd prvej inštancie uviedol, že žalovaná zaťažená dôkazným bremenom vo vzťahu k tvrdeniam, že štvorkolka a posilňovňa patria do masy BSM toto neuniesla a preto ich nevyporiadaval. Hodnotu rodinného domu (ktorý prikázal do výlučného vlastníctva žalobcu) za účelom určenia výšky náhrady za vyporiadanie stanovil s prihliadnutím na znalecký posudok spolu s tým, že hodnotu domu neznižuje skutočnosť, že pozemok, na ktorom dom stojí, nepatrí do masy BSM, nakoľko vlastníkom pozemku je taktiež žalobca. K výtke odvolacieho súdu týkajúcej sa nevyhodnotenia skutkových tvrdení žalovanej ohľadne investícií do bytu vo vlastníctve rodičov žalobcu súd prvej inštancie uviedol, že tvrdenie žalovanej, že z prostriedkov z BSM strán sporu malo byť investované do prerábky bytu rodičov žalobcu bolo preukazované svedeckými výpoveďami rodičov žalobcu a žalovanej. Výpovede rodičov žalovanej na základe sprostredkovaných informácií, ktorí sa odvolávajú na investovanú sumu v mene euro, čo zároveň opakované v priebehu pojednávania menili, neobstoja vzhľadom na roky prerábky 2004 až 2007, kedy mena euro ani nebola zavedená. Naproti tomu výpovede rodičov žalobcu boli konzistentné s ohľadom na popis uskutočnených prerábok a investovanú sumu, ktorú hradili samotní rodičia žalobcu. Súd prvej inštancie preto dospel k záveru, že prerábky neboli platené z prostriedkov patriacich do masy BSM. Súd prvej inštancie ďalej vyhodnotil dar rodičov žalobcu vo výške 60.000 eur, ktorý bol získaný z predaja bytu vo vlastníctve rodičov žalobcu, ako dar, ktorý bol v časovej súvislosti so začatím stavby domu. Rovnako vyhodnotil rodičmi žalobcu darovanú sumu 7.000 eur z ich úspor a pôžičku od nich vo výške 10.000 eur na dostavbu domu. Výpovede rodičov žalobcu boli v tejto veci konzistentné a dané sumy zodpovedali ich majetkovým pomerom. Žalobcom tvrdený vnos z jeho výlučného majetku do masy BSM v podobe kachiel nebol preukázaný. Súd prvej inštancie ohľadom ostatných vnosov do masy BSM zotrval na svojich záveroch, ktoré sú uvedené v bodoch 60. (zostatok pôžičky od rodičov žalobcu vo výške 8.600 eur), 63. (peňažný dar od rodičov žalobcu vo výške 60.000 eur z predaja bytu), 64. (dar od rodičov žalobcu v sume 7.000 eur), 66. (finančný dar od rodičov žalovanej v sume 30.000 eur), v bode 65. (suma 6.800 eur získaná žalobcom z dôvodu predaja garáže), a to okrem posledného odseku tohto bodu 65. S poukazom na zrušujúce uznesenie Krajského súdu v Žiline súd prvej inštancie v rámci opätovného posudzovania predmetnej veci nezohľadňoval ako vnos žalobcu splátky, ktoré žalobca platil na hypotekárny úver po zániku BSM a to z dôvodu, že zostatok úveru bol prikázaný žalobcovi, ktorému sa hodnota zaplatených splátok zarátala v podobe zostatku úveru ku dňu zániku BSM. Súd prvej inštancie súčasne poukázal na skutočnosť, že odvolací súd v zrušujúcom rozhodnutí na žiadnom mieste nevyjadril názor o nesprávnom posúdení sumy 30.000 eur ako vnosu žalovanej do masy BSM, ktorá jej bola darovaná zo strany jej rodičov. Súd prvej inštancie konštatoval, že po zohľadnení jednotlivých vnosov do masy BSM je hodnota vnosov spolu 112.400 eur a hodnota majetku 143.989,47 eura a preto súd prvej inštancie uznal zmienené vnosi strán sporu ako existujúce v čase ich vnesenia. Súd prvej inštancie prikázal do výlučného vlastníctva žalovanej motorové vozidlo Škoda Octavia, pričom k dôvodom a hodnote vozidla súd odkazuje na bod 56. zrušeného prvoinštančného rozhodnutia a 23. bod zrušujúceho uznesenia odvolacieho súdu. Ohľadne vyporiadania pohľadávok z účtu, poisťnej zmluvy a majetkového účtu súd odkazuje na bod 58. zrušeného prvoinštančného rozhodnutia a bod 31. zrušujúceho uznesenia odvolacieho súdu. Preberateľom zostatku úveru sa stal žalobca, bližšie odôvodnenie je uvedené v bode 58. zrušeného prvoinštančného rozhodnutia v spojení s prvými dvoma vetami bodu 34. zrušujúceho uznesenia odvolacieho súdu. Výsledná suma na strane aktív teda predstavuje sumu 143.989,47 eura, z toho súčet hodnoty aktív, ktoré pripadli žalobcovi predstavujú sumu 142.089,47 eura a aktíva na strane žalovanej sumu 1.900 eur. Suma na strane pasív predstavuje zostatok úveru poskytnutý Č.A. ku dňu zániku BSM (t. j. 10.512,70 eura), ktorý prebral žalobca.

Rozdiel medzi hodnotou aktív a pasív patriacich do BSM strán sporu potom predstavuje sumu 133.476,70 eura. Vnosy do masy BSM z výlučného majetku žalobcu predstavujú spolu 82.400 eur a z výlučného majetku žalovanej 30.000 eur. Súd prvej inštancie vo výsledku konštatuje, že suma 38.638,35 eura predstavuje sumu, o ktorú žalobca v rámci vyporiadania BSM preberá vyššiu hodnotu majetku ako žalovaná, z tohto dôvodu ho súd prvej inštancie zaviazal zaplatiť túto sumu žalovanej ako náhradu za vyrovnanie vyporiadavacích podielov strán sporu. O trovách konania rozhodol podľa § 255 ods. 2 CSP v spojení s § 396 ods. 3 CSP, pričom o trovách prvoinstančného a odvolacieho konania rozhodoval ako o jednom celku, s tým, že obe sporové strany mali v konaní čiastočný úspech aj neúspech a preto žiadnej zo sporových strán náhradu trov konania nepriznal.

2. Krajský súd v Žiline (ďalej len „odvolací súd“ alebo „krajský súd“) na odvolanie strán sporu rozsudkom z 28. marca 2023 sp. zn. 11Co/103/2022 rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil a žiadnej zo strán náhradu trov konania nepriznal. Odvolací súd mal za to, že odvolacie námietky strán sporu sú nedôvodné a rozsudok súdu prvej inštancie je vecne správny. Konanie o vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov má charakter konania, v ktorom majú účastníci na oboch stranách sporu tak postavenie žalobcu, ako aj postavenie žalovaného. V tomto smere súd nie je viazaný návrhmi účastníkov, pretože spôsob vyporiadania sa týka obidvoch strán sporu (tzv. iudicium duplex). Strany konania sú povinné dostatočne určito označiť veci, ktoré majú tvoriť okruh bezpodielového spoluvlastníctva manželov a ktoré žiadajú vyporiadať. Žalovaná mala vedomosť o tom, že hnutelné veci neboli v návrhu žalobcu dostatočne určito vymedzené. Súd prvej inštancie vady žaloby odstraňoval postupom podľa § 129 CSP, avšak nakoľko vady odstránené neboli ani zo strany žalobcu a ani zo strany žalovanej, uznesením č. k. 6C/156/2016 - 1117 zo 16. marca 2022 odmietol žalobu v časti návrhu na vyporiadanie hnutelných vecí. Obe sporové strany v podaných odvolaniach namietli všeobecnú hodnotu rodinného domu, kde sa odvolací súd plne stotožnil s postupom súdu prvej inštancie, ktorý vychádzal zo znaleckého posudku, alternatívy bez zohľadnenia skutočností, že predmetom ohodnotenia nie sú pozemky, na ktorých je postavený, kde stanovil výšku všeobecnej ceny 141.000,- eur a to z dôvodu, že v danom prípade nenastal rozdiel v osobe vlastníka pozemku a nehnuteľnosti, čo by znížilo hodnotu domu, keďže vlastníkom pozemku je žalobca, ktorému do výlučného vlastníctva bol súčasne prikázaný aj rodinný dom. Námietku žalovanej vo veci vývoja ceny nehnuteľnosti nebolo možné vziať do úvahy, keďže nebola súčasťou odvolania. Odvolací súd na námietku žalobcu vo veci zahrnutia oplatenia nehnuteľnosti do masy BSM uviedol, že žalobca nepreukázal, že by tu boli dôvody na vyňatie oplatenia z masy BSM. V odvolacom konaní obe sporové strany taktiež namietali vnosy druhého manžela do masy BSM. Odvolací súd poukázal na zásadu refundácie podľa § 150 OZ. Každý z manželov je oprávnený požadovať, aby sa mu uhradilo to, čo zo svojho vynaložil na spoločný majetok. Ide o pohľadávku každého z manželov na základe majetkových presunov z ich oddeleného majetku do spoločného majetku oboch manželov. Na túto pohľadávku prihliadne súd pri vyporiadaní bezpodielového spoluvlastníctva iba na návrh oprávneného. Žalobca si na takomto základe uplatnil, aby sa pri vyporiadaní bezpodielového spoluvlastníctva manželov započítali jeho vnosy do spoločného majetku - spoločného rodinného domu, ktoré pochádzajú z daru od jeho rodičov vo výške 60.000,- eur na základe darovacej zmluvy z 15. apríla 2010, daru rodičov vo výške 7.000 eur na základe darovacej zmluvy z 10. mája 2010 a predaja garáže, ktorá bola vo výlučnom vlastníctve žalobcu za sumu 6.800 eur, tiež z pôžičky poskytnutej mu rodičmi vo výške 10.000 eur na základe zmluvy o pôžičke zo dňa 7. júna 2011. Všetky tieto vnosy, ktoré pochádzali z výlučného majetku žalobcu a preukázateľne boli použité do spoločného majetku - rodinného domu, súd prvej inštancie uznal za oprávnené a pri vyporiadaní BSM v prospech žalobcu na ne prihliadol, s čím sa odvolací súd v plnej miere stotožnil. Odvolací súd vzal do úvahy aj skutočnosť, že poskytnutie daru vo výške 60.000 eur bolo preukázané aj listinnými dôkazmi o prevode prostriedkov na účet žalobcu, výpovede rodičov žalobcu a žalobcu boli konzistentné, bola daná časová súvislosť so stavbou rodinného domu a zdokumentované platby za hrubú stavbu. Do uvedeného spadá aj dar rodičov žalobcu vo výške 7.000 eur spolu s finančnými možnosťami rodičov žalobcu. Na námietku žalovanej sa odvolací súd zaoberal finančnou sumou 10.000 eur, ktorá mala byť požičaná žalobcovi zo strany jeho rodičov a ktorá podľa tvrdenia žalovanej nebola použitá v spojení s majetkom patriacim do BSM, keďže v rovnakom období si brali spoločný úver vo výške 15.000 eur. Odvolací súd uviedol, že tvrdenie žalobcu ohľadom využitia oboch súm na zariadenie domu, fasádu rodinného domu, terénne úpravy a oplatenie, ktoré tvrdenia žalovaná nerozporovala a žiadny iný zdroj na financovanie uvedených vecí a

práv nepreukázala, je uveriteľné a teda suma 10.000 eur bola započítaná do masy BSM. Žalobca namietol vnos žalovanej vo výške 30.000 eur z titulu darovania zo strany rodičov žalovanej. Odvolací súd sa stotožnil so záverom súdu prvej inštancie, že k darovaniu daných prostriedkov a ich vnosu do spoločného majetku došlo. Odvolací súd uviedol, že súd prvej inštancie sa zaoberal hodnotením svedeckých výpovedí, ktoré vyhodnotil ako konzistentné, bez prihliadnutia na jemné odchýlky. V podstatných okolnostiach darovania, ako je suma darovania, čas darovania, dôvod darovania a zdroj darovania boli výpovede svedkov aj samotnej žalovanej konzistentné. Rovnako k tomuto darovaniu došlo v čase, keď strany sporu začali s výstavbou rodinného domu a znášali najvyššie výdavky súvisiace s hrubou stavbou a dokončovaním rodinného domu. Odvolací súd mal za to, že uzatvorenie písomnej zmluvy a overenie podpisov sa nevyžaduje, podstatná je len skutočnosť, či k darovaniu a vneseniu finančných prostriedkov do BSM prišlo, čo preukázané bolo. Ohľadom posúdenia pôžičky od matky žalobcu pre žalovanú, pôžičky žalobcu na energie, hodnotu kachlí, sumu 3.319 eur darovaných do vozidla Škoda Fabia sa odvolací súd stotožnil s posúdením súdu prvej inštancie, že uvedené nie je možné započítať do BSM. Predmetné pôžičky sú individuálnymi záväzkami strán sporu, vnos kachlí do BSM nebol preukázaný a vozidlo Škoda Fabia nebolo vo vlastníctve strán sporu v čase zániku BSM. V časti výroku o náhrade trov konania sa odvolací súd taktiež plne stotožnil so záverom súdu prvej inštancie z dôvodu osobitného charakteru konania ako tzv. iudicium duplex. O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 2 CSP tak, že žiadna zo sporových strán nemala v konaní úspech a preto žiadnej nárok na náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

3. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca (ďalej aj „dovolateľ“) dovolanie s tým, že súdy mu nesprávnym procesným postupom znemožnili, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 písm. f) CSP) a rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe (§ 421 ods. 1 písm. a) CSP) a ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená (§ 421 ods. 1 písm. b) CSP). Dovolateľ videl pochybenie v otázke posúdenia zahrnutia daru vo výške 30.000 eur poskytnutého žalovanej zo strany jej rodičov do masy BSM. Dovolateľ uviedol, že tento dar žalovanej nikdy poskytnutý nebol a preto nemohla žalovaná predmetnú sumu vnieť do BSM, čo on v priebehu celého konania namietal. Dovolateľ mal za to, že posúdenie existencie daru vo výške 30.000 eur a jeho vnosu do BSM bolo zo strany odvolacieho súdu v bodoch 35.-38. odôvodnenia napadnutého rozhodnutia (v nadväznosti na body 63.-67. odôvodnenia rozhodnutia súdu prvej inštancie) odôvodnené veľmi stroho a skutkové zistenia nemajú oporu vo vykonanom dokazovaní. Preto dovolateľ považuje rozhodnutie odvolacieho súdu za arbitrárne a nedostatočne odôvodnené, kedy odvolací súd nekriticky prijal tvrdenia žalovanej. Odvolací súd sa námietkami dovolateľa ohľadom darovania sumy 30.000 eur nezaoberal, resp. neuviedol na ne odpoveď a rovnako tak, ak sa v plnej miere stotožnil s posúdením súdu prvej inštancie, neuviedol na základe čoho, hoci sa celé dokazovanie v podstatnej miere viedlo o spochybňovaní existenciu daru 30.000 eur. Dovolateľ uviedol, že bolo preukázané, že darovacia zmluva z 8. novembra 2010 bola sfaľovaná a bolo manipulované s osvedčovacou knihou Obecného úradu Lodno. Odvolací súd len skonštatoval, že rozpory a nedostatky v osvedčovacej knihe nie sú relevantnými skutočnosťami, keďže v prípade darovania sa nevyžaduje písomná zmluva a ani overenie podpisov. V kontexte uvedeného dovolateľ poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 7Cdo/205/2016 z 28. októbra 2020 a uviedol, že nevykonanie dôkazu, ktorý mohol mať pre rozhodnutie zásadný význam, zakladá prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) CSP. Dovolateľ uviedol, že síce pri darovaní sa písomná zmluva a osvedčenie podpisov nevyžaduje, pokiaľ ale žalovaná predložila dôkazy osvedčenia podpisov, bolo povinnosťou súdu sa nimi zaoberať a samostatne ako aj v súvislosti s ostatnými tvrdeniami vyhodnotiť. Manipulácia s osvedčovacími doložkami pri osvedčovaní podpisov majú vplyv na hodnovernosť tvrdení žalovanej, na základe čoho bolo potrebné na preukázanie daru vo výške 30.000 eur vykonať dokazovanie, kde odvolací súd konal svojvoľne a akceptoval rozporné tvrdenia žalovanej a svedkov a toto riadne neodôvodnil. Dovolateľ ďalej poukázal na skutočnosť, že súd prvej inštancie pri jednom skutkovom tvrdení konštatoval klamstvo rodičov žalovanej a súčasne tvrdenia o existencii daru ako klamstvo nevyhodnotil napriek tomu, že dovolateľ poukázal na množstvo indícií svedčiacom o klamstve. Žalovaná zároveň nijako nepreukázala vnos predmetného daru do BSM. Odvolací súd neposudzoval a nevyhodnocoval, či rodičia žalovanej mohli mať zdroje na poskytnutie danej pôžičky, ako tomu bolo pri

posudzovaní darov žalobcovi a rovnako tak nebolo skúmané, či tvrdený dar žalovaná použila na účely spoločných vecí tvoriacich masu BSM. Dovolateľ má preto za to, že rozhodnutie odvolacieho súdu je arbitrárne a nepreskúmateľné. Dovolateľ ďalej namietol posúdenie záväzku vo výške 687,50 eura ako nepatriaceho do BSM, keďže tento nebol spotrebovaný na osobné výdavky žalobcu, ale na úhradu nákladov spojených s údržbou spoločnej nehnuteľnosti. Dovolateľ taktiež namietol nezahrnutie sumy 3.319 eur do BSM, nakoľko tieto boli darom žalovanému, za čo bolo zakúpené motorové vozidlo Škoda Fabia, to následne predané a za sumu z predaja zakúpené vozidlo OMV Škoda Octavia, ktoré bolo zahrnuté do BSM. V kontexte uvedeného sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe, judikát R 42/72, čo odôvodňuje prípustnosť dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP. Dovolateľ ďalej namietal skutkové zistenia v nadväznosti na otázku vnosu hodnoty kachlí vo výške 597,50 eura, keďže súdny znalec na str. list. č. 9 posudku č. 124/2019 a to pod položkou „1. podzemné podlažie, bod 35.2.e lokálne - na tuhé palivá obyčajné (1 ks) počet bodov 20“ zohľadnil dané kachle v cene domu a súčasťou súdneho spisu je doklad o kúpe kachlí, ktorým disponoval otec žalobcu. Odôvodnenie rozhodnutia súdu prvej inštancie je teda v tejto časti v rozpore s vykonaným dokazovaním. Dovolateľ namietol aj vnos 3.319 eur do prvej splátky rodinného domu na základe daru od rodičov žalobcu. V kontexte hodnoty rodinného domu, z ktorej bolo vychádzané, považuje dovolateľ dovolanie za dôvodné aj podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP, kedy odvolací súd v prípade žalobcu vychádzal z vyššej hodnoty a v prípade žalovanej by vychádzal z nižšej hodnoty domu a to z dôvodu rozdielného vlastníctva pozemku. Uvedené žalobca považuje za porušenie rovného postavenia účastníkov. Právna otázka určenia hodnoty vecí nerovným spôsobom nebola doteraz v súdnej praxi ustálená. Dovolateľ namietol aj výrok o nároku na náhradu trov konania, keďže vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Z uvedených dôvod žiadal rozhodnutie odvolacieho súdu zrušiť, vec mu vrátiť na ďalšie konanie a žalobcovi priznať nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

4. Žalovaná vo vyjadrení k dovolaniu uviedla, že dovolanie považuje za zmätočné a riešiacie len skutkové okolnosti prípadu, hoci dovolateľ sám pripustil, že dovolací súd nie je súdom, ktorý posudzuje skutkové okolnosti. Žalovaná poukázala na § 387 ods. 1 a 2 CSP, v zmysle ktorého odvolací súd v prípade potvrdenia rozhodnutia súdu prvej inštancie sa môže obmedziť len na konštatovanie správnosti dôvodov napádaného rozhodnutia. Žalovaná ďalej uviedla, že dovolateľ zmätočným spôsobom argumentuje v otázke prípustnosti dovolania podľa § 432 ods. 2 CSP, kedy dovolateľ nevymedzil riadnym a zrozumiteľným spôsobom v čom pokladá právne posúdenie veci za nesprávne. Zároveň v prípade aplikácie § 420 písm. f) CSP je potrebné vymedziť vady, ku ktorým v konaní prišlo, kde dovolateľ nesprávne argumentuje právnym posúdením. Žalovaná má za to, že rozhodnutie súdu prvej inštancie v spojení s rozhodnutím odvolacieho súdu sú odôvodnené riadne a presvedčivo a bola dodržaná zásada rovnosti zbraní. Rovnako žalovaná poukázala na skutočnosť, že nevykonanie dôkazu nezakladá prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) CSP. Dovolanie navrhla podľa § 447 písm. f) CSP odmietnuť alebo podľa § 448 CSP zamietnuť.

5. Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie je nielen procesne prípustné, ale aj dôvodné.

6. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

7. Podľa § 420 písm. f) CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

8. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

9. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f) CSP, je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní zákonu zodpovedajúcim spôsobom, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a v dovolaní náležite vymedziť dovolací dôvod (§ 420 CSP alebo § 421 CSP v spojení s § 431 ods. 1 CSP a § 432 ods. 1 CSP). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

10. Dovolateľ vyvodzujúc prípustnosť dovolania z ustanovenia § 420 písm. f) CSP namietal predovšetkým vadu v konaní spočívajúcu v závažných deficitoch dokazovania, na základe čoho prišlo konajúcimi súdmi k prijatiu takých skutkových záverov, ktoré vykazujú svojvoľnosť a ktoré popierajú zmysel a podstatu práva na spravodlivé súdne konanie. Dovolateľ v danom kontexte namietol najmä rozpor zisteného skutkového stavu s vykonaným dokazovaním v otázke daru vo výške 30.000,- eur, ktorý mal byť darovaný žalovanej zo strany jej rodičov a ktorý následne žalovaná mala vniesť do BSM, pričom námietkam žalobcu sa konajúce súdy venovali len okrajovo, čo viedlo k nepreskúmateľnému a arbitrárnemu rozhodnutiu odvolacieho súdu.

11. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f) CSP, sú: a/ zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b/ nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia, a to v takej miere (intenzite), v dôsledku ktorej došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky (I. ÚS 26/94), v ktorom sa uplatnia všetky zásady súdneho rozhodovania v súlade so zákonmi a pri aplikácii ústavných princípov. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle citovaného ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca a ktoré (porušenie) tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie veci za prítomnosti strany sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a na rozhodnutie o riadne uplatnenom nároku spojené so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutia spravodlivosti).

12. Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie vo veci (I. ÚS 46/05). Z uvedeného potom vyplýva, že k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP môže dôjsť aj nepreskúmateľnosťou napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu (porov. I. ÚS 105/06, III. ÚS 330/2013, či 4Cdo/3/2019, 8Cdo/152/2018, bod 26, 5Cdo/57/2019, bod 9, 10) alebo prekvapivosťou rozhodnutia vtedy, keď odvolací súd vydá rozhodnutie, ktoré nebolo možné na základe zisteného skutkového stavu veci predvídať, čím bola účastníkovi odňatá možnosť právne a skutkovo argumentovať vo vzťahu k otázke, ktorá sa s ohľadom na právny názor odvolacieho súdu javila ako významná pre jeho rozhodnutie, či rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.).

13. Pokiaľ dovolateľ namietol vady zmätočnosti podľa § 420 písm. f) CSP spočívajúce v nedostatočne zistenom skutkovom stave veci a v nevykonaní dokazovania (odvolací súd napriek žalobcom namietanej

neexistencii daru vo výške 30.000 eur s poukazom na falšovanie darovacej listiny a vady osvedčovaných podpisov sa týmto nezaoberal a ustálil skutkový stav tak, že darovanie danej sumy bolo preukázané výpoveďami rodičov žalovanej s tým, že písomná zmluva a osvedčenie podpisov sa nevyžaduje) dovolací súd v prvom rade uvádza, že dovolanie nepredstavuje opravný prostriedok, ktorý by mal slúžiť na odstránenie nedostatkov pri ustálení skutkového stavu veci. Dovolací súd nemôže v dovolacom konaní formulovať nové skutkové závery a rovnako nie je oprávnený preskúmať správnosť a úplnosť skutkových zistení, už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy, pretože (na rozdiel od súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu) v dovolacom konaní nemá možnosť vykonávať dokazovanie - porov. ustanovenie § 442 CSP. Dovoláním sa preto vo všeobecnosti nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi prvej a druhej inštancie, ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania.

14. Avšak je potrebné uviesť, že právo na spravodlivý proces je naplnené aj tým, že súdy po vykonaní dôkazov a ich vyhodnotení zistia skutkový stav a po výklade a použití relevantných právnych noriem rozhodnú tak, že ich skutkové a právne závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo že boli prijaté v zrejmom omyle konajúcich súdov, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces (IV. ÚS 252/04). K porušeniu tohto práva môže dôjsť aj tým, že zistenie skutkového stavu je prima facie natoľko chybné (svojvoľné), že by k nemu súd pri rešpektovaní základných zásad hodnotenia vykonaných dôkazov nemohol nikdy dospieť - ide o tzv. extrémny rozpor medzi vykonanými dôkazmi a z nich urobenými skutkovými zisteniami (porov. I. ÚS 6/2018), alebo tým, že prijaté právne závery sú v extrémnom nesúlade s vykonanými skutkovými zisteniami resp. že z nich v žiadnej možnej interpretácii súdneho rozhodnutia nevyplyvajú (porov. I. ÚS 243/07). Zároveň je potrebné dodať, že nesprávne zistenie skutkového stavu veci má totiž, ak súd aplikuje dôkladne hmotné právo, vždy vplyv na nesprávne právne posúdenie skutku, a preto takéto chybné rozhodnutie súdu súčasne spočíva aj v nesprávnom právnom posúdení veci (porov. I. ÚS 6/2018, 4Cdo/88/2019).

15. Z judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) tiež vyplýva, že preskúmanie logickej, funkčnej a teleologickej konzistentnosti hodnotenia dôkazov je súčasťou posudzovania práva na spravodlivý proces. V tomto kontexte je preto hodnotenie dôkazov preskúmateľné. V opačnom prípade by skutkové závery ostali nedotknuteľné tak, ako ich uzavrel krajský súd. Podľa ústavného súdu zásada viazanosti zisteným skutkovým stavom neznamena, že najvyšší súd je viazaný takou interpretáciou dôkazu, ktorá v sebe obsahuje ničím nepodloženú účelovo vytvorenú domnienku, ktorej jediným cieľom je vylúčiť danosť nároku. Rovnako túto zásadu nemožno interpretovať ako nemožnosť najvyššieho súdu reagovať na zjavný, ničím neodôvodnený, a preto arbitrárny skutkový omyl. Preto najvyšší súd má právo skúmať, či hodnotenie dôkazov nie je natoľko mimo prípustného a logického rámca hodnotenia dôkazov a teda, či nedošlo týmto procesným postupom súdu k porušeniu práva na spravodlivý proces podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a právo podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru (pozri III. ÚS 104/2022).

16. Rovnako, podľa stabilizovanej judikatúry ústavného súdu riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia ako súčasť základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky vyžaduje, aby sa súd jasným, právne korektným a zrozumiteľným spôsobom vyrovnal so všetkými skutkovými a právnymi skutočnosťami, ktoré sú pre jeho rozhodnutie vo veci podstatné a právne významné (IV. ÚS 14/07). Povinnosťou všeobecného súdu je uviesť v rozhodnutí dostatočné a relevantné dôvody, na ktorých svoje rozhodnutie založil. Dostatočnosť a relevantnosť týchto dôvodov sa musí týkať tak skutkovej, ako i právnej stránky rozhodnutia (napr. III. ÚS 107/07).

17. Dovolací súd dodáva, že zásada voľného hodnotenia dôkazov zakotvená v čl. 15 Základných princípov CSP a v § 191 CSP vyplýva z ústavného princípu nezávislosti súdov (čl. 46 ústavy) a znamená, že záver, ktorý sudca urobí o vykonaných dôkazoch z hľadiska ich pravdivosti a dôležitosti pre rozhodnutie, je vecou jeho vnútorného presvedčenia a jeho logického myšlienkového postupu. Hodnotenie dôkazov úvahou súdu však neznamená ľubovôľu, lebo hodnotiaca úvaha musí vždy zodpovedať zásadám formálnej logiky, musí vychádzať zo zisteného skutkového stavu veci a vykazovať funkčnú a teleologickú zhodu s priebehom konania.

18. Porušením práva na spravodlivý proces je teda aj stav, kedy v hodnotení skutkových záverov absentuje určitá časť skutočností, ktoré vyšli najavo, eventuálne - alebo tým skôr - pokiaľ boli stranami sporu namietané, ale odvolací súd ich náležitým spôsobom v celom súhrne posudzovaných skutočností právne nezhodnotil bez toho, že by zhodnotil ich irelevantnosť či bezvýznamnosť. Pokiaľ takto odvolací súd postupoval, dopustil sa svojvôle zakázanej preň v čl. 2 ods. 2 ústavy, čím založil nepreskúmateľnosť ním vydaného rozhodnutia a spravidla tak aj jeho protiústavnosť (4Cdo/102/2017, 4Cdo/120/2019).

19. Dovolateľ od počiatku súdneho konania namietal poskytnutie daru vo výške 30.000 eur žalovanej zo strany jej rodičov a to už v replike zo dňa 15. marca 2017 (č. l. 63, spolu s doplnením na č. l. 108) v nadväznosti na žalovanou predloženú darovaciu zmluvu vo vyjadrení z 01. júla 2016 (č. l. 50). Súd prvej inštancie pri otázke poskytnutia daného daru vykonal dokazovanie výsluchmi žalovanej a jej rodičov (už na prvom súdnom pojednávaní vo veci dňa 26. septembra 2017 č. l. 133). Súd prvej inštancie vo svojom v poradí druhom rozhodnutí č. k. 6C/156/2016 - 1152 z 24. mája 2022 poukázal na zrušujúce rozhodnutie Krajského súdu v Žiline č. k. 11Co/36/2021 - 1082 zo 14. decembra 2021 a uviedol, že z dôvodu viazanosti právnym názorom súdu vyššieho stupňa sa vysporiadal len s tými skutočnosťami, vo vzťahu ku ktorým vyhodnotil odvolací súd jeho postup ako nesprávny, pričom tú časť, s ktorou sa odvolací súd stotožňoval, nebol dôvod meniť. Súd prvej inštancie sa o darovaní sumy 30.000,- eur a jej vnosom do BSM zmienil v bode 63. odôvodnenia rozhodnutia súdu prvej inštancie (v poradí druhom) a to tak, že zotrval na svojom posúdení uvádzanom v bode 66. odôvodnenia rozhodnutia súdu prvej inštancie (v poradí prvom) so zdôraznením, že odvolací súd vo svojom zrušujúcom rozhodnutí žiadnym spôsobom nevyjadril nesprávnosť záverov súdu prvej inštancie v tejto časti. Odvolací súd sa vo svojom zrušujúcom rozhodnutí zaoberal danou otázkou v bodoch 24. až 28. odôvodnenia daného rozhodnutia, kde uviedol, že namietaná pravosť podpisov či nezrovnalosti v osvedčovacej knihe, ak by aj boli preukázané, nie sú relevantné, nakoľko podstatnou je skutočnosť, či došlo k odovzdaniu darovaných peňazí s tým, že odchýlky vo výpovediach svedkov sú akceptovateľné z dôvodu časového odstupu od vykonaných právnych úkonov. Skutočné odovzdanie finančných prostriedkov vo výške 30.000,- eur ako daru zo strany rodičov žalovanej pre žalovanú a jej vnos daných peňazí do BSM žalobca namietal. Odvolací súd v dovolaní napadnutom rozhodnutí (č. k. 11Co/103/2022 - 1270 z 28. marca 2023) v bodoch 35. až 38. konštatoval, že sa stotožňuje so závermi súdu prvej inštancie a teda že k darovaniu danej sumy došlo, kedy toto bolo preukázané výpoveďami svedkov, ktorých výpovede boli konzistentné, malé odchýlky sú akceptovateľné s tým, že žalobcom namietané rozpory a nedostatky v osvedčovacej knihe Obecného úradu Lodno nie sú relevantné, nakoľko darovanie nevyžaduje písomnú zmluvu a osvedčenie podpisov. Rozhodné je, či k odovzdaniu peňazí skutočne prišlo.

19.1. Dovolaciemu súdu z uvedeného vyplýva, že ako súd prvej inštancie, tak odvolací súd sa namietanými rozpormi vo výpovediach svedkov ohľadom odovzdania finančného obnosu 30.000 eur a predovšetkým nedostatkami v osvedčovacej knihe bližšie nezaoberali, napriek tomu, že uvedené dovolateľ opakovane namietal, darovaciu zmluvu s osvedčenými podpismi predložila samotná žalovaná a to bez ohľadu na skutočnosť, či sa v prípade darovania vyžaduje písomná forma zmluvy a osvedčenie podpisov, alebo nie. Daný dôkaz bol v konaní produkovaný samotnou žalovanou na preukázanie jej tvrdení. Pokiaľ odvolací súd uvádza, že je potrebné posudzovať skutočné odovzdanie peňazí a to tak, že sú do vzájomných súvislostí vzaté hodnotenia všetkých dôkazov, nie je dôvod opomenúť samotnou žalovanou produkovaný dôkaz, ktorého hodnotenie môže mať vplyv na vyhodnotenie dôveryhodnosti výpovedí svedkov a tým aj utvorenie záveru, či k odovzdaniu peňazí a ich vnosu do BSM skutočne prišlo. Odvolací súd v dovolaní napadnutom rozhodnutí len v jednoduchosti uviedol, že v prípade darovania nie je vyžadovaná písomná forma zmluvy a osvedčenie podpisov a teda k námietke žalobcu ohľadom falšovania darovacej zmluvy a nedostatkov v osvedčovacej knihe, ktorými dovolateľ preukazoval fabulovanie odovzdania daru žalovanej, sa nijako bližšie nevyjadril a toto neskúmal.

20. Dokazovaním si súd vytvára poznatky potrebné na rozhodnutie vo veci. Dovolací súd dáva za pravdu dovolaciemu súdu, že v zmysle § 628 a nasl. OZ sa v prípade darovania huteľnej veci odovzdanej a prevzatej pri darovaní nevyžaduje písomná forma zmluvy a rovnako tak sa nevyžaduje osvedčenie podpisov. Avšak je potrebné poukázať na skutočnosť, že darovacia zmluva bola zo strany

žalovanej do konania iniciatívne predložená na preukazovanie jej tvrdení. Odvolací súd založil svoj záver o existencii daru vo výške 30.000 eur a jeho vnose žalovanou do BSM na výpovediach žalovanej a svedkov, ktorými boli rodičia žalovanej, t. j. vzájomne rodinne prepojené osoby s tým, že v ich výpovediach boli konštatované vzájomné odchýlky, ktoré odvolací súd akceptoval vzhľadom na časový odstup od odovzdania daru a prepojil s časovou súvislosťou stavby rodinného domu, kedy nebolo preukázané, že by dané finančné prostriedky boli použité na iný účel. Napriek tomu, že žalobca od počiatku súdneho konania namietal samotné poskytnutie daru a následne aj jeho vnos do BSM, vychádzajúc z nedostatkov predloženej darovacej zmluvy a osvedčených podpisov v kombinácii s nedostatkami osvedčovacej knihy, preukazovanými fotodokumentáciou (č. l. 109 až 111), čo v priebehu súdneho konania prepojil s rozporami vo výpovediach svedkov, odvolací súd v dovolaní napadnutom rozhodnutí okrem konštatovania, že pri darovaní sa písomná zmluva s osvedčenými podpismi nevyžaduje, považoval tvrdenia žalobcu za bezvýznamné, nespochybňujúce záver o skutočnom poskytnutí daru a jeho vnosu do BSM. Z uvedeného je zrejmé, že odvolací súd tvrdenia žalobcu a ním predložené dôkazy v danej otázke nezahrnul do hodnotiacej časti procesu dokazovania a to bez náležitého vysvetlenia a zdôvodnenia.

20.1. Dovolací súd má v nadväznosti na uvedené za to, že odvolací súd nerešpektoval ústavno-procesné zásady (ako napr. zákaz tzv. deformácie dôkazu, či opomenutého dôkazu, zásadu rovnosti zbraní, priamosti, voľného hodnotenia dôkazov), čo je otázkou procesnoprávnou, ktorá ako taká môže byť dovolaciemu súdu predložená v dovolaní ako prípustný dovolací dôvod podľa ustanovenia § 420 písm. f) CSP. Zásadám spravodlivého procesu zodpovedá tiež požiadavka, aby súdom urobené skutkové zistenia a prijaté právne závery boli riadne (dostatočne) a zrozumiteľne (logicky) odôvodnené. Pokiaľ teda odvolací súd konštatoval, že k odovzdaniu daru a jeho vnosu do BSM prišlo, vychádzajúc zo svedeckých výpovedí a bez toho, aby sa odvolací súd riadne vysporiadal s námietkami žalobcu (ohľadom nedostatkov v osvedčovacej knihe a falšovania darovacej listiny), ktoré by mohli nasvedčovať nedôveryhodnosti tvrdení žalovanej a to len s odôvodnením, že písomná forma zmluvy a osvedčenie podpisov zákon nevyžaduje, napriek tomu, že darovacia zmluva predložená bola, jedná sa o opomenutý dôkaz, ktorý zakladá prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) CSP.

21. Dovolací súd v tejto súvislosti aj osobitne zdôrazňuje, že súčasťou obsahu práva na spravodlivé súdne konanie je aj právo strany sporu na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne odpovie na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany (§ 387 ods. 3 CSP). Nerešpektovanie tohto kogentného ustanovenia nesporne zakladá prípustnosť a dôvodnosť dovolania (porov. uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 4Cdo/125/2019). Dodržiavanie povinnosti odôvodniť rozhodnutie má zaručiť transparentnosť a kontrolovateľnosť rozhodnutí súdov a tak vylúčiť svojvoľu v tomto procese. V právnom štáte by nemali vzniknúť pochybnosti, či sa súd s určitou, druhou stranou výslovne prezentovanou otázkou zaoberal, či nie; odpoveď by mala byť zrejmá z odôvodnenia súdneho rozhodnutia.

22. Najvyšší súd po preskúmaní obsahu spisu teda dospel k záveru, že odvolací súd nepostupoval dôsledne v zmysle ustanovenia § 220 ods. 2 CSP v spojení s § 393 ods. 2 CSP, v dôsledku čoho zaťažil konanie vadou zmätočnosti podľa ustanovenia § 420 písm. f) CSP, keďže neposkytol dovolateľovi náležitú odpoveď na jeho podstatné tvrdenia majúce vplyv na rozhodnutie vo veci.

23. Vzhľadom na zistenie, že v konaní došlo k procesnej vade podľa § 420 písm. f) CSP, ktorá skutočnosť je okolnosťou, pre ktorú musí dovolací súd napadnuté rozhodnutie vždy zrušiť, pretože rozhodnutie vydané v konaní postihnutom tak závažnou procesnou vadou, nemôže byť považované za správne, najvyšší súd rozsudok odvolacieho súdu zrušil (§ 449 ods. 1 CSP) a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 450 CSP).

24. Rozhodovacia prax najvyššieho súdu je ustálená v tom, že existencia dovolacieho dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP je sama osebe dôvodom na zrušenie rozsudku odvolacieho súdu a vrátenie veci na ďalšie konanie bez toho, aby sa dovolací súd zaoberal ďalšími dovolacími námietkami dovolateľa a správnosťou právnych záverov (§ 421 ods. 1 CSP), na ktorých spočíva zrušované rozhodnutie

odvolacieho súdu. V prípade dôvodne namietanej vady zmätočnosti ide o procesnú nesprávnosť zásadného charakteru, pri ktorej je predčasné podrobiť napadnuté rozhodnutie meritórnemu dovolaciemu prieskumu (porov. 1Cdo/166/2017, 2Cdo/88/2017, 3Cdo/146/2018, 4Cdo/191/2018, 5Cdo/29/2016, 8Cdo/70/2017). V hierarchii postupu dovolacieho prieskumu v nadväznosti na uvedené potom platí, že ak dovolací súd zistí, že dovolanie je prípustné a dôvodné z dôvodov zmätočnosti, nemusí už skúmať uplatnený dovolací dôvod nesprávneho právneho posúdenia veci podľa § 421 ods. 1 CSP a napadnuté rozhodnutie musí zrušiť (m. m. II. ÚS 89/2018, IV. ÚS 372/2020 IV. ÚS 589/2021).

25. Ak bolo rozhodnutie zrušené a vec bola vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súd prvej inštancie a odvolací súd sú viazaní právnym názorom dovolacieho súdu (§ 455 CSP). Ak dovolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne tento súd o trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 CSP).

26. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.